

Ciril Kosmač
kot besedni zlatokop

BITI KUHAN IN PEČEN- poudarek na stanje (frazem)
BITI VREDEN PIŠKAVEGA OREHA- biti vreden nič
BITI ŽAL CELO DIMA, KI JI UHAJA IZ DIMNIKA- tako je bila skopa
BOB OB STENO- tolči z glavo v zid
ČIPKE IZ SENC
ČRNA OVCA- nekdo, ki v družbi ni enak vsem ostalim
DA, KMETJE SO TRDE SKORJE, KAKOR JE TRDO ŽIVLJENJE, TODA V SRCU SO MEHKI
DA, SREC JE SRCE IN NARAVA, KI GA DA, SE PRAV NIČ NE VPRAŠA, KAM GA BO
VTAKNILA: ALI ZA GOSPODOVO ALI ZA PASTIRJEVO SRAJCO
DATI (POLOŽITI) ROKO NASE> jezikovni tabu- storiti samomor
GRENKOBA IT NE UIDE
GREŠNI KOZEL- tistemu, ki pripišemo vse krivde
HLADITI JEZO
HRUM PROZOREN IN PRAZEN TEČE SKOZI NAPETO TIŽINO
kakor
TEČE ZRAK SKOZI SITO
ITI PO SLABEM (ITI PO ZLU)- propasti (frazem)
IZHIRATI- izginiti
IZ TRTE IZVITO- izmišljeno
KALNE OČI
KLASINITI STREHO- zamenjati slamo na strehi
KOŠČENA ŽENA
MOLČATI KOT RIBA (pregovor)
MERA JE ČLOVEKU POTREBNA PRI VSEH STVAREH
MRTEV KAKOR PEPEL
MULAST- trmast
NAGON JE SLEP
NI JE PARA NA SVETU-v nobenemu kraju ni podobne
OBRAZ VIDIMO, PAMET SE POKAŽE, KAJ PA JE V SRCU NIHČE NE VE
OČI KOT MODRO (SINJE) NEBO
OTEPATI SE- odganjati se od sebe
PLETI- podirati- čistiti trave
PO BOGASTVU NI TREBA HREPENETI
POŽIRATI BESEDE Z UST
PREDEN ČLOVEKA OBSODIŠ, ZLEZI VSAJ ZA HIP V NJEGOVO KOŽO
PRIJETI ZA JEZIK- ustaviti neumne govorice- strogo opomniti nekoga, da ne govori neumnosti
PRIŠPIČITI UŠESA- pozorno poslušati
PROT- tenko in visoko šibje
PUST KOT OSAT (frazem)
SAJASTA (UMAZANA) DUŠA
SAMOTEŽ- sami nositi težo
SAMOTEŽNIK- krajevni toponim- poimenovanje kraja
SIVOZELEN SVILEN ŽAMET
SMRTNA TIŠINA- nenavadna tišina (frazem)
SOLZE KAPLJAJO NA DUŠO
SVINJSKA KUHINJA- kjer so kuhali prašičem
ŠE S KLEŠČAMI NE BI POTEGNIL BESEDE Z UST
TEMA KOT V ROGU (frazem)
TEPKA- vrsta hruške

TISTA GRDA BOLEZEN- jezikovni tabu- rak
VREČI OČI ZA NEKOM
VSAKEGA ČLOVEKA MORAMO PRESOJATI PO PRESOJATI, ČEPRAV NAM NI VŠEČ
VSE, KAR IMA KAJ ZDRAVJA IN MOČI V SEBI JE GRENKO.
VSE PRIDE IZ ZEMLJE
V GRENKEN JE MOČ IN ZDRAVJE (Temnikar, stran 10)
VZETI DIH- za presenečenje
ZAVRELA KRI- počiti od jeze (frazem)
ZA ENO RUŠCO ZEMLJE- za eno rjuho zemlje
ZVON IZ ČISTEGA ZLATA
ŽIV KOT OGENJ- POPER
ŽIVA RESNICA- prava resnica